

JA' TI SCARTA TI QUERMANOTIC TE TI EFESOE

ti its'ibabat yu'un ti Pabloe

**Ti Pabloe hech lic sc'opon ti carta
ti quermanotic te ti Efesoe**

1 Ho'on Pabloun, ho'on
jcholc'opun yu'un ti
Jesucristoe yu'un hech laj sc'an
yo'nton ti Diose. Chajo'ponoxuc
ti carta, ho'oxuc ti jun avo'ntonic
ach'unojbeic sc'op ti Cristo
Jesuse te ti jteclum Efesoe. ²Ac'o
yac'boxuc bendición ti Jtotic Diose
xchi'uc ti Cajvaltic Jesucristoe.
Ac'o yac'boxuc jun avo'ntonic
ti jujunoxuque hech mu xlo'laj
avo'ntonic.

**Ja' sc'opilal ti laj xa yac'bucutic ep
bendición ti sventa ti Cristoe ti Diose**

³Ac'o pasatuc ti muc' ti Diose,
ja' ti Dios yu'un ti Cajvaltic
Jesucristoe, ja' ti Stot uque, yu'un
laj xa yac'bucutic ti sventa ti
Cristoe scotol ti bendacione ti oy ti
vinajele. ⁴Ti c'alal mu to chlic spas
ti balumile ti Diose, ja' hech yorail
lic st'ujucutic yu'un hech ti sventa
ti Cristoe toj co'ntontic mu'yuc
jmultic chijc'otucutic ti stojol ti
Diose. ⁵Yu'un c'uxucutic ti yo'nton,

hech yu'un vo'one hech xchapanoj
ti yol snich'onucutic chijc'otucutic
ti sventa ti Jesucristoe. Yu'un yutsil
yo'nton ti hech laj yic'ucutique.
⁶Yu'un ti hech laj yic'ucutique,
yu'un hech tsc'an ti chich' pasel
ti muc' stuc. Hech yu'un yutsil
yo'nton laj xc'uxubinucutic, hech
laj stsacucutic ti venta ti sventa
ti Snich'one, ja' ti lum c'ux ti
yo'ntone. ⁷Yu'un ti lum ep laj
xc'uxubinucutique hech yu'un laj
yac' ti milel ti cruz ti Snich'one
ti jventatic. Hech yu'un ti
colemucutic xa ti ora to. Ch'ayem
xa jmuiltic. ⁸Yutsil yo'nton ti hech
laj xa xc'uxubinucutique. ⁹Yutsil
yo'nton ti laj xa yac'bucutic
sp'ijil co'ntontique. Scotol laj xa
yac'bucutic jna'tic. Ti ora to laj
xa yac'bucutic jna'tic ti Diose ti
c'usi snopoj ti vo'one yu'un laj xa
stac talel ti Snich'one. Ti vo'one
mu'yuc much'u i'ac'bat sna!. ¹⁰Laj
xa yac'bucutic jna'tic ti Diose ti
ch'acbil xa yu'un ti c'usi ora tsta
yorail ti chistsobucutic jcotoltic buc
no'ox oyucutic, mi te xa oyucutic ti
vinajel, mi li' to oyucutic ti balumil,

yu'un hech chispasucutic ti mantal jcotoltic ti Cristoe.

¹¹⁻¹² Ho'ontutic ti jmalaojtutic ti chtal ti Jcoltavaneje, ho'ontutic ti judiouuntutique, ja' ti sventa ti Cristoe ti yu'unununtutic xa ti Diose. Hech xchapanoj ti vo'one hech yu'un ic'ot xa ti pasel. Yu'un hech tspasat ti muc' ti Diose ti jventatutic. ¹³ Ja' no'ox hech uc ti ho'oxuque ti yanlum crixchanooxuque, c'alal laj ava'yic ti lequil ach' c'ope ti ja' melele, ja' ti chijcolucutic yu'une, laj ach'unic ti ja' Jcoltavanej avu'unic uc ti Cristoe hech ti sventa ti Cristoe laj avich'lic uc ti Ch'ul Espíritue ti albilucutic ti chquich'tique. Ja' señail ti yu'unucutic xa ti Diose. ¹⁴ Ti Ch'ul Espíritue ti quich'ojtique ja' señail yac'ojbucutic ti Diose ti scotol chc'ot quich'tic ti c'utic yalojbucutic ti chquich'tique. Hech pasbil ti muc' ti Diose chc'ot.

Ja' sc'opilal ti tsc'ambe vocal ti Diose ti Pabloe yu'un más ac'o yojtiquinic ti Diose ti quermanotique

¹⁵ Laj xa ca'ibot ac'opilalic ti lec ach'unojbeic sc'op ti Cajvaltic Jesuse, ti c'ux chava'yic scotol ti quermanotic ti co'ol jch'unojtic xchi'uque ti buc no'ox oyique. ¹⁶ Hech yu'un c'alal hech laj ca'i, hech lic calbe ti Diose: "Hocol aval ti hech laj xa xch'umbot ac'op ti yanlum crixchanoetique", xcut ti Diose. Asta ti ora hech chcalbe ti Diose. Scotol c'ac'al chajna'oxuc, ti jc'opon Dios ti atojolic. ¹⁷ Ti jc'ambe vocal ti Diose, ja' ti Stot ti Jesucristoe, ti ac'o xayac'boxuc sp'ijil avo'ntonic, ti ac'o xayac'boxuc más yu'un

chavojtiquinic stuc yu'un jelaven yutsil yo'nton ti Totile. ¹⁸ Ti jc'ambe vocal uc ti ac'o xasjambot asatic xchi'uque avo'ntonic yu'un hech chana'lic ti c'u che'el chac'otic yu'un ti ic'biloxuc xa ti stojo. Hech chana'lic uc ti jelaven yutsil ti c'utic chc'ot quich'tique jcotoltic ti co'ol oyucutic ti stojo. Hech chana'lic uc ti jelaven sp'ijil ti Diose ti yac'oj sba ch-abtej ti jtojoltic, ho'utic ti jch'unojtic. ²⁰ Hech chaj c'u che'el ivinaj ti yabtel ti Diose ti laj xcha'cuses loq'uel ti ch'en ti Cristoe, patil laj snakan te ti sbats'ic'ob te ti vinajel, ja' no'ox hech uc ti ora to chiscoltaucutic yu'un mu sna' chjel ti sp'ijile. ²¹ Ti ora to pasbil ti muc' ti Cristoe. Ja' tsots yabtel stuc. Ja' mu tsotsuc yabtel yich'oj ti ch'ul abatetique. Yu'un ti Cristoe ja' tspas ti mantal scotol presidenteetic, reyetic, gobiernoetic, ajvaliletic li' ti balumile. Ja' totil stuc ti Cristoe. Mu'yuc much'u hech yan tspasat ti muc' li' ti balumile o te ti vinajel mi ti ora to, mi sbatel osil. Ja' no'ox stuc ti Cajvaltique. ²² Ti Diose laj xa yac'be sventain scotol ti Cristoe. Laj xa yac'be sventainucutic uc jcotoltic ti ho'utic ti jch'unojbeti ti sc'ope. Ja' joltic c'otem yu'un ja' chispasucutic ti mantal. ²³ Ja' sbec'talucutic c'otemucutic ho'utic ti jch'unojbeti ti sc'ope. Yu'un ti sbec'talucutic c'otemucutique, hech quich'ojbeti scotol ti yutsil ti Cristoe ti ja' scotol sventainoje.

Ja' sc'opilal ti yutsil no'ox yo'nton ti Diose ti laj xa scoltaucutique
2 Ho'oxuc laj xa yac'boxuc avich'ic ach' cuxlejal yu'un

chamenoxuc ono'ox laj yil ti Diose scoj ti mulile, scoj uc ti ep sbolil avo'ntonique laj yil ti Diose. ²Yu'un ti vo'one tale ja' no'ox laj ats'acliic ti crixchanoetique ti c'uc no'ox tspasique. Ja' ach'unojbeic smantal ti ajvalil ti sventainoj ti balumile, ja' ti pucuje, ti yac'oj sba ch-abtej ti stojol ti much'utic mu sc'an xch'umbeic sc'op ti Diose. ³Ti vo'one tal hechucutic jcotoltic. Ja' batem ti co'ntontic ti c'usi tsc'an ti jbec'taltique. Ja' no'ox laj jpastic c'usi tsc'an ti jbec'taltique, c'usi tsc'an ti co'ntontique. Hech yu'un co'ol quechel ono'ox quilintaeltic yu'un ti Diose xchi'uc scotol crixchanoetic. ⁴Yu'un stalel chc'uxubinvan ti Diose, hech yu'un laj xc'uxubinucutic. ⁵Chamenucutic laj yilucutic ti Diose yu'un ti jmultipique, hech yu'un co'ol laj yac'bucutic jcuxlejaltic xchi'uc ti Cristoe c'alal laj xcha'cuses loq'uel ti ch'en. Yutsil no'ox yo'nton ti Diose ti laj xa scoltaucutique. ⁶Co'ol laj xa xcha'cusesucutic xchi'uc ti Cristoe chil ti Diose. Co'ol laj xa snacanucutic te ti vinajel xchi'uc ti Cristo Jesuse chil ti Diose. ⁷Yu'un ti hech laj xc'uxubinucutique, yu'un hech sbatel osil chijyac'bucutic jq'ueltic ti lum ep c'uxucutic ti yo'ntone ti sventa ti Cristo Jesuse. ⁸Yutsil no'ox yo'nton ti Diose ti laj xa ach'umbeic ti sc'ope, ti colemaxuc xae. Mu yu'unuc ho'ucoxuc ti aventaic ti nacolic xae. Ja' amotonic ti laj xa yac'boxuc ti Diose. ⁹Yu'un mu ti sventauc cabteltic ti chijcolucutique yu'un naca me jtoy jbatic yu'un. ¹⁰Hech yu'un stuc laj xa scoltaucutic. Laj

xa yac'bucutic ach' jcuxlejaltic ti sventa ti Cristo Jesuse yu'un hech xu' cu'untic ti jpastic lequil abteletic. Vo'one hech xchapanoj ti Diose ti ta ono'ox jpastic ti lequil abtele.

**Ja' sc'opilal ti ja' ti sventa ti Cristoe
ti mu xa jcontrain jbatique**

¹¹Hech yu'un mu me xch'ay ti avo'ntonic ti ch'ayemoxuc ono'ox ti vo'one, ho'oxuc ti yanlum crixchanooxuque. Ti ho'ontutic ti quich'ojtutic ti circuncione mu yol snich'onucoxuc ti Diose laj quiloxuc yu'un mu xavich'ic circuncisión. Hech yu'un mu xtun laj quiloxuc. Hovil ti mu xtun laj quiloxuque yu'un co'ol mu jch'unojticuc ti Diose. Ja' no'ox tsots sc'opilal ic'ot cu'untutic ti oy señail ti jbec'taltutique. ¹²Mu me xch'ay ti avo'ntonic ti c'u xa'elanic ti c'alal mu to oyucoxuc ti stojol ti Cristoe ti vo'one. Yu'un parte oyucutic ono'ox. Jun to mu'yuc ac'opilalic yu'un ti Diose. Jun to ja' no'ox jc'opilaltutic chicoltutic ti ho'ontutique ti yelnich'onuntutic ti Israele. Hech yu'un mu'yuc smuc'ul avo'ntonic yu'un mu ono'ox xavojtiquinic ti Diose. Hech oyoxuc ti vo'one. ¹³Ti ora to yu'un oyoxuc xa ti stojol ti Cristo Jesuse, na'ic'atic xa tal ti stojol ti Diose yu'un ti laj yac' sba ti milel avu'unic ti Cristoe. ¹⁴Yu'un ja' ti sventa ti Cristoe ti jtos co'ntontic ti ora to. Laj xa spasucutic ti jtos no'ox, ho'ucutic ti cha'tos c'otemucutic ono'ox ti vo'one. Hech yu'un ja' ti sventa ti Cristoe ti mu xa jcontrain jbatique hech chaj c'u che'el ti

vo'one. ¹⁵ Yu'un c'alal icham ti cruz ti Cristoe, laj stup'be sc'opilal ti mantaletique xchi'uc ti bu tsots sc'opilale xchi'uc ti bu yamal sc'opilale. Laj yac' c'otuc ti jtos no'ox chijc'otucutique, ho'ucutic ti cha'tos c'otemucutic ono'oxe. Hech yu'un ti co'ol ach' crixchanoucutic nijc'otucutic ti ora to. Hech yu'un mu xa jcontrain jbatic. ¹⁶ Yu'un ti icham ti cruz cu'untic ti Cristoe, hech laj yic'ucutic sut tal ti stojol ti Diose. Hech yu'un ti jtos no'ox nijc'otucutique, ho'ucutic ti cha'tos c'otemucutic ono'oxe. Hech ilaj sc'opilal ti chquilinta jbatiq.

¹⁷ Yu'un ti Cristoe tal xcholbucutic ti co'ol chijcolucutic ti sventa, ho'oxuc ti mu ono'ox xavojtiquinic ti Diose ti vo'one xchi'uc ti ho'ontutique ti laj cojtiquintutic ono'ox ti Diose. ¹⁸ Hech yu'un ja' ti sventa stuc ti Cristoe ti co'ol ti jc'opontic ti Totile, ho'ucutic ti cha'tos c'otemucutic ono'oxe. Yu'un jun no'ox ti Ch'ul Espíritue ti sventainojuçutique. ¹⁹ Hech yu'un ti ora to mu xa parteucutic. Mu xa yanlum crixchanooxuc. Co'ol jlumaltic xa, ho'ucutic ti co'ol oyucutic ti stojol ti Diose, yu'un co'ol yol snich'onucutic xa. ²⁰ Yu'un ti ho'ucutique snaucutic c'otemucutic ti Diose. Ja' ti primero ton ti ch-och ti chiquina, ja' tsots sc'opilal. Ja' ti Jesucristoe. Ti yan xchi'il ti yu'un hech tstsac yip batele, ho'ontutic ti jcholc'opuntutique xchi'uc ti quermanotic ti chch'amumbat yeic yu'un ti Diose. ²¹ Ja' ti sventa ti Jesucristoe ti hech xmelmun tstsac sba batel ti nae. Ja' no'ox

hech uc xmelmun ch-otesatic tal ti jchi'iltique ja'to asta templo chijc'ot jcotoltic yu'un ti Cajvaltique. ²² Ti ho'oxuque, yu'un ach'unojbeic sc'op ti Cajvaltique, hech yu'un te xa tq'uilocxuc uc. Hech yu'un snaucutic Dios c'otemucutic jcotoltic yu'un oy ti co'ntontic ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose.

Ja' sc'opilal ti Pabloe ti i'ac'bat yabtel yu'un ti Diose ti chcholbe sc'op Dios ti yanlum crixchanoetique

3 Yu'un oy ac'opilalic ti chayic'oxuc ti Diose, ho'oxuc ti yanlum crixchanooxuc, hech yu'un ho'on Pabloun, ho'on ti li' tq'uilun ti chuquele yu'un ti hech chajcholboxuque, ti jc'opon Dios ti atojolic. Yu'un ti li' tq'uilun ti chuquele yu'un hech laj sc'an ti Cristo Jesuse. ² Chcal ti ava'yojbun jc'opilal ti yutsil yo'nton laj yac'bun cabtel ti Diose yu'un chajcholboxuc ti sc'ope. ³ Ti Diose laj yac'bun jna' ti co'nton ti c'usi muc x'ac'bat sna'ic ti crixchanoetic ti vo'one, ja' ti ac'opilalic ti chaxc'uxubinoxuc uc ti Diose. Hech yu'un ti laj xa jts'ibaboxuc jutuc ti carta ja' avi to. ⁴ Hech yu'un ti c'alal chaq'uelic avi to, hech chan'a'ic ti ja' laj yac'bun jna' ti Diose ti co'nton ja' ti mu'yuc much'u i'ac'bat sna'ic ti vo'onee, ja' ti ac'opilalic ti chascoltaoxuc uc ti Cristoe. ⁵ Ti vo'one mu'yuc much'u i'ac'bat sna'ic. Ti ora to ni'ac'batutic xa jna'tutic, ho'ontutic ti jcholc'opuntutique, xchi'uc ti quermanotic ti chch'amumbat yeic yu'un ti Diose. Ti sventa ti Ch'ul Espíritue ti ni'ac'batutic xa jna'tutique. ⁶ Ja' ni'ac'bat xa

jna'tutic ti co'ol jc'opilaltic ti chc'o quich'tic bendicione, ho'oxuc ti yanlum crixchanooxuque xchi'uc ti ho'ontutique ti yelnich'onuntutic ti Israele. Yu'un jun no'ox c'otemucutic xa ti sventa ti Cristoe. Co'ol albilucutic jc'opilaltic ti chijcolucutic sbatel osil ti sventa ti Cristoe mi jch'unojtic ti lequil ach' c'ope. ⁷Ho'on cabtel ti jchol ti lequil ach' c'ope. Yutsil yo'nton hech laj yac'bun cabtel ti Diose. Yutsil yo'nton laj yac'bun yip co'nton yu'un hech xu' cu'un ti cabtele. ⁸Ti ho'one más biq'uitun. Scotol yantic ti oyic ti stojol ti Diose ja' más muc'. Manchuc mi más biq'uitun, yutsil yo'nton laj yac'bun cabtel ti Diose yu'un chajcholboxuc ava'yic ti lequil ach' c'ope, ho'oxuc ti yanlum crixchanooxuque. Ja' ti jchol ti jelaven yutsil yo'nton ti Cristoe ti mu xlaj ti na'el c'u x'elane. ⁹Chcac'be sna'ic scotol crixchanoetic ti co'ol chijcolucutic yu'un ti Diose. Mi yanlum crixchanooxuc, mi ho'ontutic, co'ol chijcolucutic. Hech xchapanoj ono'ox ti Diose c'alal lic spas scotol ti c'utic oye. Ti crixchanoetic ti vo'onee mu laj sna'ic ti hech xchapanoj ti Diose ti chacolic uque. ¹⁰Hech yu'un ti ora to yu'un ti jun no'ox nijc'otucutic xa, ho'ucutic ti jch'unojtic ti ja' Jcoltavanej cu'unique, hech yu'un ho'ucutic ti jventatic ti hech laj xa yilic ti totil ch'ul abatetique, ja' ti te tspasic mantal te ti vinajele, ti jelaven sp'ijil ti Diose. Hech laj sna'ic ti mu jtostosuc ti c'usi snopoj ti Diose. ¹¹Yu'un ti Diose hech snopoj ono'ox ti yo'nton ti jun no'ox chijc'otucutic

ti sventa ti Cajvaltic Cristo Jesuse. ¹²Ja' ti sventa ti Cajvaltique ti oy stsatsal co'ntontic ti stojol ti Diose. Jun co'ntontic ti jc'opontic, mu xixi' yu'un jch'unojtic ti laj xa scoltaucutic ti Snich'one. ¹³Hech yu'un chacalbeic, mu me xavich'ic mul ti ho'oxuque yu'un ti li' chquich' vocol ti aventaique. Ja' sventa avutsilalic ti li' chuculune.

Ja' sc'opilal ti lum ep c'uxucutic ti yo'nton ti Cristoe

¹⁴Hech yu'un ti jquejan jba ti stojol ti Jtotic Diose, ti jc'opon Dios ti atojolic. ¹⁵Yu'un ja' Jtotic jcotoltic xchi'uc ti ch'ul abatetic te ti vinajele xchi'uc ho'ucutic li' ti balumile. ¹⁶Yu'un ti jelaven yutsil yo'ntone, hech yu'un ti jc'ambe vocol yu'un ac'o yac'boxuc stsatsal avo'ntonic xchi'uc sp'ijil avo'ntonic ti sventa ti Ch'ul Espíritu yu'une. ¹⁷Ti jc'ambe vocol uc ti j'ech'el ac'o xasventaimboxuc avo'ntonic ti Cristoe yu'un ti oy xch'unojel avo'ntonique. Yu'un ti chaxc'uxubinoxuque, hech yu'un ac'o c'uxuc ti avo'ntonic acotolic. Hech ch-an yip avo'ntonic, hech mu xchibaj avo'ntonic. ¹⁸⁻¹⁹Hech co'ol chc'ot ti co'ntontic jcotoltic ti lum ep c'uxucutic ti yo'nton ti Cristoe, ti mu p'isbiluc chixc'uxubinucutique, ti ho'ucutique ti oyucutic ti stojol ti Diose. Yu'un ti jc'an ti chana'ic ti mero melel ti ep c'uxoxuc ti yo'ntone, ja' ti mu stac' na'el yu'un lum ep. Yu'un mi hech chach'unique, hech chnoj ti avo'ntonic ti yutsil yo'nton ti Diose. ²⁰Ti Diose ti yac'oj sba ch-abtej ti co'ntontique, más jelaven xu' tspas.

Jutuc no'ox ti c'utic ti jc'ambetique,
ti c'utic ti jnoptic ti jc'ambetique.

2¹ Hech yu'un ac'o jpastic ti muc'
scotol ora asta sbatel osil jcotoltic
ti jc'opilaltic chijcolucutic ti sventa
ti Cristo Jesuse. Jun yutsil ti hech
chc'ot ti pasel.

**Ja' sc'opilal ti jun no'ox nijc'otucutic
ti sventa ti Ch'ul Espíritue**

4 Ho'on ti li' tiq'uilun ti
chuquele yu'un chi'abtej yu'un
ti Cajvaltique, hech chacalbeic.
Yu'un ti laj xa yic'oxuc ti stojol
ti Diose hech yu'un tsc'an ti toj
me chapas abaic li' ti balumile.
2² Biq'uit me chavac' abaic. Mu
me xatoy abaic. Ac'o oyuc yip
avo'ntonic, hech chapasbe abaic
perdón. Hech chvinaj ti c'ux chava'i
abaique. **3³** Yu'un jun no'ox nac'otic
ti sventa ti Ch'ul Espíritue hech
yu'un mu me xap'ev abaic. Tsotsuc
me sc'opilal ti avo'ntonic ti mu
xap'ev abaique. **4⁴** Yu'un jun no'ox
nijc'otucutic jcotoltic ti ho'ucutic ti
jch'unojtique. Jun ti Ch'ul Espíritu
ti quich'ojtique. Hech ono'ox uc
jun no'ox ti jcuxlejaltic ti chc'ot
quich'tique yu'un co'ol ic'bilucutic ti
stojol. **5⁵** Jun ti Cajvaltique, jtos ti c'op
ti jch'unojtique, jun no'ox ti ich' ho'e.
6⁶ Jun ti Dios cu'ntique, ja' ti Jtotic
cu'ntic jcotoltique. Ja' chispasucutic
ti mantal jcotoltic, chisventainucutic
jcotoltic yu'un hech chijtun yu'un, oy
ti co'ntontic jcotoltic.

7⁷ Jujunucutic yutsil yo'nton laj
xa yac'bucutic jp'ijiltic ti Cristoe.
Yantic ti jp'ijiltic ti yac'objucutic
xa ti jujunucutique, ja' ti c'u che'el
tsc'an ti yo'ntone. **8⁸** Yu'un hech albil
sc'opilal ti Cristoe ti sc'op ti Diose:

Tsjimbe yabtel ti pucuje yu'un
hech tscolta loc' tal ti
snich'one.

Patil tsut batel ti vinajel.
C'alal te xa oy ti vinajel chlic
yac'be yal tal sp'ijilic ti
xnich'nabe,
ti xchie.

9⁹ Yu'un ti "tsut batel ti vinajel",
ti xchie, yu'un te ono'ox yalem
tal ti vinajel. Ma'uc no'ox li' ti
balumil ihul, iyal batel c'alal
ti c'atimbac uc. **10¹⁰** Ja' Cristo ti
iyal tale. Ja' ono'ox ti icha'sut
muel ti vinajele yu'un hech laj
sventain scotol, balumil, c'atimbac,
vinajel. **11¹¹** Ja' hech laj yac'buntutic
jp'ijiltutic. Oy laj yac'bun jp'ijiltutic
yu'un chcaltutic ti c'u yepal laj
quiltutic ti i'ay ti Cristoe. Oy
laj yac'bun jp'ijiltutic yu'un
chixch'amumbuntutic quetutic ti
Diose ti ora no'ox chealtutic ti c'u
che'el chiyac'buntutic jna'tutic ti
Diose. Oy laj yac'bun jp'ijiltutic
yu'un chba calbetutic ti sc'op ti
Diose ti much'utic mu ya'yojuque.
Oy laj yac'bun jp'ijiltutic yu'un ti
jvinentutic ti jch'unojeletique ti
jujutsop. Oy laj yac'bun jp'ijiltutic
yu'un ti jchanubtastutic ti sc'op ti
Diose ti quermanotique. **12¹²** Hech
laj spas ti Diose yu'un hech chich'
coltael ti much'utic t'ujbil yu'une
yu'un hech chac' sbaic ti abatinel
yu'un ti Diose. Hech stsac yip ti
sc'op ti Cristoe. **13¹³** Hech xmelmun
batel asta co'ol oy xch'unojel
co'ntontic jcotoltic, asta co'ol
chcojtiquintic ti Snich'on ti Diose.
Hech ibat o. Hech oy yip co'ntontic.
Hech oy yutsil co'ntontic hech
chaj c'u che'el yutsil yo'nton ti

Cristoe. ¹⁴Yu'un mu xtun mi hech chaj c'u che'el ologetic j'oc' toyol co'ntontic j'oc' tspec'tsaj co'ntontic. Yu'un mi hech ti co'ntontique, c'uc no'ox c'op ti jch'untic hech chislicucutic batel hech chaj c'u che'el oy c'usi tslic batel ti iq'ue. Mu hechuc chc'ot ti pasel mi oy yip co'ntontic. Mu xijlaj ti lo'lael yu'un ti much'utic p'ij yo'ntonic scuyoj sbaique. Mu xbolib co'ntontic yu'un ti c'usi mu meleluque ti chijyalbucutique. ¹⁵Ti ho'ucutique ti jch'umbetic ti sc'op ti Diose ti ja' melele. Chijc'uxubinvanucutic. Ti jchambetic yo'nton ti Cristoe yu'un ja' joltic c'otem. ¹⁶Ja' sventainojudic jcotoltic yu'un ja' sbec'talucutic c'otemucutic. Hech yu'un lec ti jchi'in jbatic ti abtel xchi'uc ti Cristoe. Hech yu'un co'ol ti jcolta jbatic yu'un hech xu' ti yabtel ti Diose. Hech co'ol oy yip co'ntontic yu'un c'ux chca'i jbatic jcotoltic hech ch-epaj ti much'utic chch'umbeic sc'op ti Cristoe.

Ja' sc'opilal ti ja' ti c'u che'el tsc'an lec ti jpastic yu'un ti quich'oxtic ti ach' cuxlejale ti sventa ti Cristoe
¹⁷Hech yu'un chacalbeic avi to. Chajpasoxuc ti mantal ti stojol ti Cajvaltique. Mu xa me xanopic hech chaj c'u che'el tsnopic ti achi'iltaque ti mu sna'ic bu oy ti Diose yu'un hovil ti c'usi tsnopic ti yo'ntonic. ¹⁸Oy ti ic' osil ti yo'ntonic. Mu'yuc bu yich'oxtic xcuxlejalic yu'un ti Diose yu'un bol yo'ntonic, mu sc'an xch'unic. ¹⁹J'ech'el boliben yo'ntonic, puru mulivajel batem ti yo'ntonic, mu spajes sbaic mi jutuc, toyol yo'ntonic

yu'un tspasic scotol ti c'usi chopole. ²⁰Ti ho'oxuque mu hechuc chachanubtasat yu'un ti Cristoe. ²¹Yu'un ava'yojbeic sc'opilal ti Jesuse, yu'un nachanubtasatic ti sc'lope ti ja' melele, ²²hech yu'un j'ech'el comesic ti poco cuxlejale, ja' ti c'usi laj apasic ti vo'onee. Yu'un chislo'laucutic ti jbec'taltique asta ch'ayel chijbat yu'un. ²³Ja' me xanopic ti ach'e. ²⁴C'anic me ti ach' cuxlejale, ja' ti toj avo'ntonic ti lec avo'ntonic ti mero melel hech chaj c'u che'el yo'nton ti Diose.

²⁵Hech yu'un j'ech'el chacomesic ti nopc'ope. Meleluc me ti c'usi chavalbe abaique, yu'un co'ol achi'inoj abaic ti stojol ti Cristoe.

²⁶Mi cha'iline, mu me teuc chata amul yu'un. Ac'o lajuc avo'nton ti ora, mu me sjunuluc c'ac'al cha'ilin. ²⁷Yu'un ti c'alal ilinemote, mu vocoluc chasujot ti mulil ti pucuje.

²⁸Ho'oxuc ti j'elec'oxuc ono'oxe, mu xa me xa'elc'ajic. Ja' tsc'an ti Diose ti ac'o tunuc ti ac'obique yu'un chapasic lequil abtel, yu'un chacoltaic ti much'utic me'onetique.

²⁹Mu me xloc' bolc'op ti ave. Ja' no'ox chaval ti lequil c'ope yu'un hech chacolta ti much'u chac'opone, hech chich' bendición ti aventa.

³⁰Mu me xavac'be yich' mul ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose yu'un ja' señail yac'ojboxuc ti Diose ti chacolique c'alal tsta yorail ti chijcolucutic jcotoltique.

³¹Ac'o comuc avu'unic ti sc'ac'al avo'ntonic xchi'uc ti cha'ilinique xchi'uc c'ac'al c'op, xchi'uc labanvanej, xchi'uc scotol ti c'usi chopole. ³²C'ux me xava'i abaic. Ac'o ti q'uelel yutsil avo'ntonic.

Pasbo abaic perdón hech chaj c'u che'el laj xa spasbot perdón ti Diose ti sventa ti Cristoe.

Ja' sc'opilal ac'o ti q'uelel ti yol snich'onoxuc ti Diose, xchi

5 Yu'un yol snich'onoxuc ti Diose, hech yu'un c'uxoxuc ti yo'ntone. Hech yu'un tsc'an ti chachambeic yo'nton ti Jtoutine. **2** Tsc'an ti chac'uxubinvanic hech chaj c'u che'el chc'uxubinvan ti Cristoe. Yu'un ti Cristoe muc xc'uxubin sba. Ja' laj xc'uxubinucutic hech laj yac' sba ti milel cu'untic. Hech lec yo'nton ti Diose yu'un ti laj xc'uxubinucutic ti Cristoe.

3 “Chmulivajic, chopol ti c'usi tspasique, chbic'taj yo'ntonic”, mu me xchiuc ac'opilalic, ho'oxuc ti oyoxuc xa ti stojol ti Diose. **4** Yu'un yol snich'onoxuc ti Diose, hech yu'un mu snupin mi chloc' ti ave bolc'op xchi'uc hovilc'op xchi'uc loquil lo'il. Ja' tsnupin mi chavalilambeic vocol ti Diose. **5** Na'ic me ti much'u tspasilanic mulivajel xchi'uc ti much'u tspasilanic ti c'usi chopole xchi'uc ti much'utic scotol c'ac'al chbic'taj yo'ntonic yu'un taq'uin yu'un ja' dios c'otem yu'unic ti staq'uinique, mu xu' chba xchi'inic ti Cristoe, ja' ti Dios cu'unique. **6** Mu me xalajic ti lo'lael yu'un ti sc'op ti much'utic mu hechuc chch'unique. Yu'un ti much'utic hech tsp'ajilambeic smantal ti Diose, quechel yilintael yu'un ti Diose ti stojolic. **7** Hech yu'un mu me xba achi'inic ti much'utic hech tsa'ilan smulique.

8 Ti vo'one jun to puru ic' osil ti avo'ntonic yu'un puru mulil te oy.

Ti ora to puru squeval c'ac'al xa oy ti avo'ntonic yu'un lecuben xa ti avo'ntonique ti sventa ti Cajvaltique. Hech yu'un ac'o ti q'uelel ti lecuben xa ti avo'ntonique. **9** Yu'un mi lecuben ti co'ntontique, ja' chloc' tal puru lec, puru toj, puru melel. **10** Ja' me xanopilanic ti c'usi lec chil ti Cajvaltique. **11** Mu me xachi'inic ti much'u chopol ti c'usi tspasique yu'un oyic ti ic' osil. Ja' lec ti chavalbe ti sc'op Diose ti mu xtun ti hech tspase. **12** Yu'un chopol ti jyalel ti c'usi tspasique, hech yu'un chijq'uemavucutic ti yalel. **13** Yu'un mi chcalbetic ti sc'op Diose, hech chilic ti chopol ti c'usi tspasique. Mi chch'unic ti oy smulique, hech oy chlic sutes yo'ntonic, hech chlic lecubuc yo'ntonic uc. **14** Ja' yu'un ti hech chal:

Chcha'cuxi ti much'u chamen chil ti Diose yu'un ti mulile. Ch-ac'bat ach' cuxlejal yu'un ti Cristoe,

ti xchie.

15 P'ijanic me, lecuc me ti c'usi chapasique. Mu me bolucoxuc. P'ijucoxuc me. **16** Ja' tsc'an ti jujun c'ac'ale pasic me ti c'usi leque yu'un yac'oj sba ch-epaj ti mulil ti ora to. **17** Hech yu'un mu me xapasic ti c'usi mu xtune. C'ambo vocol ti Diose yu'un ac'o xayac'bot anal'ic ti c'usi chapasique. **18** Mu me xayacubic yu'un ja' chasbolibtasot. Ja' ac'o xasventaimboxuc avo'ntonic ti Ch'ul Espíritue. **19** Ja' lec c'opono abaic ti sc'op ti Diose xchi'uc ti sq'uejoj ti Diose. Q'uejinanic ti avo'ntonic yu'un ti Cajvaltique. Albeic ep vocol ti stojol. **20** Ti c'usi chayac'bot ti Diose mi bendición mi vocol, tsc'an

ti hocol aval xavutic ti Jtotic Diose. Ja' ti sventa ti Cajvaltic Jesucristoe yu'un ti hech chavalique.

**Ja' sc'opilal ch'umbo
abaic amantalic, xchi**

²¹ Ch'umbo abaic amantalic hech chapasic ti muc' ti Cristoe.

²² Antsetic, ch'umbeic smantal ti amalalique hech chach'umbeic smantal ti Cajvaltique. ²³ Yu'un ti vinique tsventain ti yajnile hech chaj c'u che'el chisventainucutic ti Cristoe ho'ucutic ti jch'unojgetic ti sc'ope. Ti antse ch-u'uninat yu'un ti smalale yu'un chcoltaat yu'un, hech chaj c'u che'el chijyu'uninucutic ti Cristoe yu'un laj yac' sba ti milel cu'untic. ²⁴ Hech yu'un hech chaj c'u che'el ti jch'umbetic smantal ti Cristoe, ho'ucutic ti jch'unojelucutique, ja' no'ox hech uc ac'o xch'umbeic scotol smantal smalalic ti antsetique.

²⁵ Viniquetic, c'ux me xava'yic ti avajnilique hech chaj c'u che'el c'ux laj ya'yucutic ti Cristoe yu'un laj yac' sba ti milel cu'untic, ho'ucutic ti jch'unojtic ti ja' Jcoltavanej cu'untique. ²⁶ Nispocbucutic co'ntontic. Ti ich'ho'e ja' yu'un ti pocbil xa ti co'ntontique. Lecuben xa ti co'ntontique ti sventa ti sc'ope. ²⁷ Yu'un hech chijyic'ucutic ti stojol jcotoltic ti jch'unojtic ti ja' Jcoltavanej cu'untique yu'un oy yutsil co'ntontic, mi jutuc mu chopolucutic, mi jutuc mu bolibenucutic, mi jutuc mu'yuc c'usian. Lecubtasbil co'ntontic chije'ot, mu'yuc jmultic chije'ot ti stojol. ²⁸ Ja' no'ox hech uc ti viniquetic c'ux ac'o ya'yic ti yajnilique

hech chaj c'u che'el c'ux cha'yic ti sbec'talique. Ti much'u c'ux cha'i ti yajnile, c'ux cha'i sba uc yu'un jun no'ox ic'otic xa. ²⁹ Yu'un mu'yuc much'u chilinta ti sbec'tale. Ja' tsmac'lin, chc'uxubin hech chaj c'u che'el chismac'linucutic, chixc'uxubinucutic ti Cristoe, ho'ucutic ti jch'unojtic ti ja' Jcoltavanej cu'untique. ³⁰ Ja' svinquilel Cristo c'otemucutic. Sbec'tal xchi'uc sbaquel c'otemucutic yu'un chixc'uxubinucutic. ³¹ Yu'un hech ts'ibabil ti sc'op ti Diose: "Hech yu'un ti viniquetic tscomes stot sme', chic' yajnil. Jun no'ox chc'ot xchi'uc yajnil", ti xchie. ³² Ja' no'ox hech jun oyucutic xchi'uc ti Cristoe, ho'ucutic ti jch'unojtic ti ja' Jcoltavanej cu'untique. Jun no'ox yutsil, mu stac' jna'tic c'u x'elan. ³³ Hech yu'un jujunoxuc c'ux me xaval'yic avajnilic hech chaj c'u che'el c'ux chava'i aba atuquic. Ti antsetique ac'o spasic ti muc' ti smalalique.

6 Queremetic, tsebetic, ch'umbeic smantal ti atot ame'ique. Yu'un chana'ic ti hech tsc'an ti Cajvaltique, hech chapasic. ²"Pasic me ti muc' ti atot ame'ique", ti xchie. Ja' ti jun mantal ti chal ti oy bendición chavich'ique mi laj ach'unique. ³ Ja' ti bendicione ja' ti chnatej avorailic li' ti balumile.

⁴ Ho'oxuc ti stot sme'oxuque, mu me xavilbajinic ti avol anich'onique yu'un hech asta chlic sc'ac'al yo'ntonic avu'unic. Mu me hechuc chapasic. Ja' tsc'an ti oy ti avo'ntonic ti Cajvaltique yu'un hech lec chapasic ti mantal, lec

chataq'uiic ti stojol ti Cajvaltique. Yu'un ti lec chapasic ti mantale, persa chch'un ti amantalique. ⁵Ho'oxuc ti mambiloxuc, hech oyoxuc ti mozoile, ch'umbeic smantal ti avajvalique li' ti balumile, xi'ic me, pasic me ti muc!. Junuc me avo'ntonic ti stojol hech chaj c'u che'el jun avo'ntonic ti stojol ti Cristoe. ⁶Ma'uc no'ox lec cha'abtejic c'alal yac'oj sba chasq'ueloxuc yu'un chac'an ti lec chayilote. Scotoluc ora nichimuc no'ox avo'ntonic chapasic. Toyoluc me avo'ntonic chapasic c'usi tsc'an ti Diose yu'un chana'ic ti yabatouxuc ti Cristoe. ⁷Yutsiluc me avo'ntonic chavac' abaic ti abatinel. Yu'un chana'ic ti oyoxuc ti abatinel yu'un ti Cajvaltique, ma'uc no'ox oyoxuc ti abatinel yu'un crixchanoetic.

⁸Chana'ic ti chijyac'bucutic jmotonitic ti Cajvaltique jujunucutic yu'un ti c'utic lec laj jpastique manchuc mi oyucutic ti mozoil, manchuc mi oyucutic ti libre.

⁹Ho'oxuc uc ti yajvaloxoque lecuc me chapasbeic uc. Mu me xa'utvan yu'un chana'ic ti te oy vinajel ti Avajval uque. Yu'un ti Cajvaltique mu yu'ununc tst'uj ti much'u chc'uxubine. Ja' co'ol chixchapanucutic jcotoltic.

**Ja' sc'opilal ti c'utic yac'objucutic
ti Diose yu'un hech tstsal
cu'untic ti pucuje**

¹⁰Ja' slajeben xa chacalbeic avi to. Quermanotac, yu'un mu'yuc yip avo'ntonic atuquic, hech yu'un ja' xavich'beic yip yo'nton ti Cajvaltique, yu'un jun no'ox oyoxuc xchi'uc. ¹¹Ich'ic me ti amaquique

ti chijyac'bucutic ti Diose yu'un hech xu' tstsal avu'unic ti pucuje ti stalel chlo'lavane. ¹²Yu'un ma'uc ti jtsal jbatic xchi'uc ti much'utic co'ol jbec'taltic jch'ich'eltic xchi'uhe. Ja' ti jtsal jbatic xchi'uc ti mu xquiltic ti jsatique ti mu'yuc sbec'talique. Ja' ti totil pucuje xchi'uc ti bic'tal pucujetique ti sventainojic ti muliletic li' ti balumile, ja' ti ep sp'ijilique, ti ep yabetelique, ti ep chch'umbat smantalique. ¹³Hech yu'un ich'ic me ti amaquique ti chijyac'bucutic ti Diose yu'un hech mu xastsalot ti pucuje ti yorail chaspasbot proval ti avo'ntone. Mi chapaloxuc ti lec, hech xu' avu'unic. ¹⁴Ja' hech chachapan abaic. Ti chach'unic ti sc'op ti Diose ti ja' melele, ja' smac ach'utic. Ti chach'unic ti toj avo'ntonic chayiloxuc ti Diose, ja' smac avo'ntonic. ¹⁵Ti nichim no'ox avo'ntonic chac'an chapasic c'usi tsc'an ti Diose yu'un chana'ic ti lec yo'nton ti Diose avu'unic ti sventa ti Jesucristoe, ja' smac avacanic yu'un hech mu xajach', yu'un hech mu xap'aj ti mulil. ¹⁶Ti chach'unic ti chascoltaot ti Jesucristoe, ja' smac scotol abec'talic yu'un hech chlaj yip ti mulile hech mu xastsaloxuc. Ja' sbolil yo'nton ti pucuj lume. ¹⁷Ti chach'unic ti chacolique, ja' smac ajolic. Ti sc'op ti Diose ti chayalboxuc ti Ch'ul Espíritue, ja' avespadaic. ¹⁸Scotol ora c'oponic Dios. Alic vocal ti stojol ti Diose yu'un hech chascoltaoxuc. Yu'un ti hech chavalbeic vocole, ja' ti sventa ti Ch'ul Espíritue. Viq'uiluc me asatic, pasic me tsots. Scotol ora c'opombeic Dios ti stojol ti co'ol

oyoxuc ti stojol ti Diose xchi'uhe. ¹⁹C'opombucun Dios ti jtojol uc, ac'o xiyalbun ti Diose ti c'usi chcale yu'un hech mu xixi!. Hech jamaluc me ac'o cal ti ac'opilalic ti chacolic uque. ²⁰Ja' yu'un ti chuculun ti cadena-taq'uin ti ora to yu'un hech ti jchol. C'opombucun Dios ti jtojol yu'un ac'o xiayac'bun stsatsal co'nton hech jamal ti jcholbe ti sc'ope. Yu'un hech tsc'an ti jpas.

**Hech ilaj yo'nton laj sc'opon
ti carta ti quermanotique**

²¹Yu'un ta xa xava'ibucun jc'opilal ti c'usi ic'ot xa ti pasel ti jtojole, scotol chc'ot

yalboxuc ava'yic ti Tíquicoe. Ja' ti quermanotique ti c'ux ti co'ntontique, ti jun yo'nton yac'oj sba ch-abtej yu'un ti Cajvaltique. ²²Hech yu'un ti jtac talel ti atojolic yu'un hech chava'yic ti lec oyune, hech chmuc'ub avo'ntonic.

²³Ti jc'ambe vocal ti Jtotic Diose xchi'uc ti Cajvaltic Jesucristoe ti ac'o xayac'boxuc jun avo'ntonic ti jujunoxuque. Ti jc'ambe vocal uc ti más lec ac'o xach'unique hech más c'ux chava'i abaic.

²⁴Ac'o ac'batuc bendición yu'un ti Diose scotol ti much'utic scotol yo'ntonic c'ux cha'yic ti Cajvaltic Jesucristoe.